

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

«ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՊԱՀՈՒՍՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐՈՒՄ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

1) **նյութական պահուստ**՝ նյութական արժեքների հատուկ նշանակության պահուստ, որը բաղկացած է պետական, զորահավաքային և ռազմավարական պաշարների պահուստներից.

2) **պետական պահուստ**՝ նյութական արժեքների հատուկ նշանակության պահուստ, որը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության սեփականությունը և ներառում է Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի և այլ զորքերի կարիքների, բնակչության կենսաապահովման և առողջապահության համար անհրաժեշտ հումքի, նյութերի և ապրանքների պաշարները, որոնք սույն օրենքով սահմանված կարգով նախատեսված են օգտագործման համար.

3) **արագ արձագանքման պաշար**՝ պետական պահուստի բաղկացուցիչ մաս հանդիսացող նյութական արժեքների խումբ, որը նախատեսվում է արտակարգ իրավիճակներում կամ դրանց սպառնալիքի դեպքում փրկարարական աշխատանքների նյութատեխնիկական ապահովման, աղետից տուժած բնակչությանը մարդասիրական հրատապ օգնության համար և ներառում է արագ պատրաստվող սննդամթերքի, չոր մթերաբաժինների, անհատական պաշտպանության միջոցների և այլ ապրանքների պաշարներ.

4) **զորահավաքային պահուստ**՝ նյութական արժեքների հատուկ նշանակության պահուստ, որը նախատեսված է երկրի զորահավաքային կարիքները բավարարելու, այդ թվում՝ զինված ուժերի և այլ զորքերի ծավալման համար անհրաժեշտ ռազմական և արդյունաբերական ապրանքների արտադրության և վերանորոգման, ռազմական դրության ժամանակ տնտեսության անխափան աշխատանքը ապահովելու համար: Այն ձևավորում են զորահավաքային առաջադրանք ունեցող կազմակերպությունները և ներառում է դրանց զորահավաքային առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ հումքի, նյութերի և ապրանքների չնվազող պաշարները.

5) **ռազմավարական պաշարների պահուստ**՝ ներմուծող կազմակերպությունների կողմից կուտակվող և մշտապես պահպանվող ռազմավարական նշանակություն ունեցող նյութական արժեքների հատուկ նշանակության պահուստ.

6) **լիազոր մարմին**՝ ներքին գործերի բնագավառում պետական կառավարման **լիազոր մարմին**. ~~6) լիազոր մարմին՝ նյութական պահուստի պահպանման և սպասարկման ոլորտում կառավարության քաղաքականությունը մշակող և իրականացնող պետական կառավարման համակարգի մարմին.~~

7) **նյութական պահուստի համակարգի կառավարում**՝ նյութական պահուստի համակարգի արդյունավետ գործունեության նպատակով կառավարության՝ նյութական պահուստի պաշարների ձևավորման, պահպանման և սպասարկման հետ կապված գործընթացների կառավարում.

8) **նյութական պահուստի չնվազող պաշար**՝ նյութական պահուստի նյութական արժեքների մշտապես պահպանվող անձեռնմխելի նվազագույն ծավալ.

9) **նյութական պահուստի նյութական արժեքների մատակարարում**՝ նյութական պահուստի ձևավորման նպատակով նյութական արժեքների գնում և (կամ) բեռնաթափում (փոխադրում) դրանց պահպանման համար նախատեսված կազմակերպություններում.

10) **նյութական արժեքների բացթողում նյութական պահուստից**՝ պետական, զորահավաքային կամ ռազմավարական պաշարների պահուստի նյութական արժեքների իրացում կամ անհատույց փոխանցում որոշակի ստացողի (սպառողի) կամ դրանց իրացում շուկայում.

11) **նյութական պահուստի նյութական արժեքների պահպանում**՝ նյութական պահուստի նյութական արժեքների պահպանում այն իրականացնող կազմակերպություններում՝ առանց այդ արժեքներից օգտվելու իրավունքի վերապահման, մինչև նյութական պահուստից դրանք բաց թողնելու մասին սահմանված կարգով որոշման ընդունումը.

12) **նյութական պահուստի պաշարների թարմացում**՝ տարայի և փաթեթավորման վնասման, պահպանվող նյութական արժեքների փչացման կամ որակի վատթարացման (որոշ հանգամանքների հետևանքով), ինչպես նաև դրանց պահպանման սահմանված ժամկետը լրանալու պատճառով նյութական արժեքների բացթողում նյութական պահուստից՝ միաժամանակ հավասար քանակությամբ համանման նյութական արժեքներ ամբարելու պայմանով.

13) **նյութական պահուստի նյութական արժեքների փոխարինում**՝ զորահավաքային առաջադրանքով նախատեսված կամ արտադրանքի պատրաստման ստանդարտների և տեխնոլոգիաների փոփոխության հետ կապված՝ նյութական արժեքների բացթողում նյութական պահուստից՝ միաժամանակ նույն քանակությամբ նույն նշանակության նյութական արժեքներ ամբարելու պայմանով.

14) **նյութական պահուստի նյութական արժեքների փոխառնում**՝ որոշակի պայմաններով նյութական պահուստից նյութական արժեքների բացթողում՝ նույն քանակությամբ համանման նյութական արժեքների հետագա վերադարձելիության կամ վերականգնման պայմանով.

15) **նյութական պահուստի նյութական արժեքների ապամրագրում**՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով ընդունված առանց հետագա վերադարձելիության կամ վերականգնման պայմանի նյութական արժեքների բացթողման կամ օգտագործման թույլտվություն.

16) **նյութական պահուստի նյութական արժեքների ինքնակամ օգտագործում**՝ սույն օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ նյութական պահուստի նյութական արժեքների օգտագործում կամ օտարում.

17) **զորահավաքային առաջադրանք ունեցող կազմակերպություն**՝ կազմակերպություն, որին օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Կառավարության կողմից առաջադրվել է պետական պատվեր:

Հոդված 11. Նյութական պահուստից նյութական արժեքներ բաց թողնելու հիմքերը և կարգը

1. Նյութական պահուստից նյութական արժեքներ բաց թողնելը իրականացվում է հետևյալ դեպքերում՝

- 1) թարմացման.
- 2) փոխարինման.
- 3) փոխառնման.
- 4) ապամրագրման:

2. Պետական պահուստից նյութական արժեքներ բաց թողնելը թարմացման և փոխարինման նպատակով իրականացվում է լիազոր մարմնի որոշմամբ՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

3. Պետական պահուստից նյութական արժեքների փոխառնումն իրականացվում է Կառավարության սահմանած կարգով, որով սահմանվում է նաև փոխառնման պայմանագրի օրինակելի ձևը: Պետական պահուստից նյութական արժեքներ բաց թողնելը փոխառնման կարգով կատարվում է գրավոր պայմանագրով, որը կնքվում է լիազոր մարմնի և ստացողի միջև: Պայմանագրում նշվում են ստացողի տվյալները, պետական պահուստից բաց թողնվող նյութական արժեքների վերաբերյալ տվյալները, դրանց բաց թողնելու պայմանները և ժամկետները, վերադարձման ժամկետներն ու կարգը, վերադարձման ժամկետների խախտման դեպքում կիրառվող տույժերը կամ տուգանքները: Պետական պահուստից նյութական արժեքների փոխառնման համար նախատեսվում է վճար, որի չափը որոշում է լիազոր մարմինը՝ ելնելով փոխառնված նյութական արժեքների ընդհանուր արժեքից, փոխառնման ժամկետից: Նախատեսված վճարը չի կարող գերազանցել Կենտրոնական բանկի սահմանած բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքի չափը:

4. Չորահավաքային և ռազմավարական պաշարների պահուստից նյութական արժեքների փոխառնումն իրականացվում է այդ պաշարների սեփականատեր հանդիսացող կազմակերպությունների կարիքների համար՝ համապատասխան ոլորտը կարգավորող պետական կառավարման համակարգի մարմնի և լիազոր մարմնի համաձայնությամբ, ոչ ավելի, քան պահպանվող պաշարի 30 տոկոսի չափով, և ոչ ավելի, քան երեք ամիս ժամկետով:

5. Նյութական պահուստից նյութական արժեքներ բաց թողնելը ապաստարանային կարգով կատարվում է Կառավարության որոշման հիման վրա, բացառությամբ արագ արձագանքման պաշարի ապրանքների:

6. Արագ արձագանքման պաշարից նյութական արժեքներ բաց թողնելը կատարվում է վարչապետի համաձայնությամբ՝ ~~արտակարգ — իրավիճակներում — բնակչության պաշտպանության և քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառի~~ լիազոր մարմնի ղեկավարի հրամանի հիման վրա: Վարչապետի համաձայնեցմանը ներկայացված համապատասխան գրության մեջ պետք է մանրամասն շարադրված լինեն արագ արձագանքման պաշարից բաց թողնվող նյութական արժեքների տեսակները, ընդհանուր քանակը և արժեքը:

7. Պետական պահուստի արագ արձագանքման պաշարը ձևավորելու, պահպանելու, բաց թողնելու կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

8. Չորահավաքային և ռազմավարական պաշարների պահուստներից նյութական արժեքներ բաց թողնելը թարմացման նպատակով իրականացվում է այդ պահուստի սեփականատեր հանդիսացող կազմակերպության որոշմամբ՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնելով լիազոր մարմնին:

9. Չորահավաքային և ռազմավարական պաշարների պահուստներից նյութական արժեքներ բաց թողնելը փոխարինման նպատակով իրականացվում է այդ պահուստի սեփականատեր կազմակերպության որոշմամբ՝ համապատասխան բնագավառի պետական կառավարման մարմնի համաձայնությամբ՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնելով լիազոր մարմնին:

10. Թարմացման և փոխարինման նպատակով նյութական արժեքներ բաց թողնելը Չորահավաքային և ռազմավարական պաշարների պահուստներից իրականացվում է թարմացված կամ փոխարինված նյութական արժեքների ամբարման հետ միաժամանակ:

Հողված 12. Նյութական պահուստի պաշարների օգտագործման կարգը

1. Զորահավաքային նախապատրաստության շրջանակներում նյութական պահուստի պաշարների օգտագործումն իրականացվում է Կառավարության սահմանած կարգով:

2. Արտակարգ իրավիճակների կանխման կամ դրանց առաջացման դեպքում հնարավոր հետևանքները նվազեցնելու և վերացնելու, փրկարարական և անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքներ ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումներ իրականացնելու, աղետից տուժած բնակչությանը մարդասիրական օգնություն ցուցաբերելու նպատակով արագ արձագանքման պաշարից նյութական արժեքների օգտագործումը կատարվում է ~~արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության և քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառի~~ լիազոր մարմնի ղեկավարի հրամանով՝ վարչապետի համաձայնությամբ: Այն դեպքերում, երբ պահանջվող նյութական արժեքների քանակը գերազանցում է արագ արձագանքման պաշարում եղած նյութական արժեքների քանակը, կամ պահանջվող նյութական արժեքներն արագ արձագանքման պաշարում բացակայում են, պետական պահուստից նյութական արժեքների օգտագործման թույլտվությունը տալիս է Կառավարությունը՝ ~~արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության և քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառի պետական կառավարման համակարգի~~ լիազոր մարմնի ներկայացրած հայտի հիման վրա:

3. Պարենային, հումքային և վառելիքաէներգետիկ պաշարների, ինչպես նաև առաջին անհրաժեշտության այլ ապրանքների մատակարարման ժամանակավոր խափանումների ժամանակ ներքին շուկայում առաջարկի և պահանջարկի միջև անհամամասնության, ինչպես նաև տնտեսության կայունությանը խոչընդոտող այլ իրավիճակների առաջացման դեպքում երկրի պարենային անվտանգությունն ապահովելու, տնտեսության կայունացման և շուկայի վրա կարգավորող ազդեցություն ցուցաբերելու նպատակով պետական և ռազմավարական պաշարների պահուստների նյութական արժեքները կարող են օգտագործվել Կառավարության որոշմամբ:

4. Զորահավաքային պահուստի նյութական արժեքների օգտագործումը կատարվում է կազմակերպությունների զորահավաքային առաջադրանքների կատարման նպատակով՝ Կառավարության որոշմամբ:

5. Ռազմավարական պաշարների պահուստների նյութական արժեքները կարող են օգտագործվել ինչպես այդ նյութական արժեքների սեփականատեր հանդիսացող կազմակերպությունների, այնպես էլ այլ սպառողների կողմից՝ Կառավարության որոշմամբ: Ռազմավարական պաշարների պահուստների նյութական արժեքների՝ այլ կազմակերպություններին կամ սպառողներին տրամադրման դեպքում ապրանքների արժեքը փոխհատուցվում է Կառավարության սահմանած կարգով: